

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра методики та практики викладання іноземної мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Олександр ГОЛОВКО

« ____ » _____ 2022 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання іноземної мови у ЗСО

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 філологія

освітня програма Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова, Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова, Переклад (іспанська та англійська мови), Переклад (китайська та англійська мови), Переклад (арабська та англійська мови)

спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська, 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька, 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька, 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - іспанська, 035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша - китайська, 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша - арабська

вид дисципліни за вибором

факультет іноземних мов

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету іноземних мов

“26” серпня 2022 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Анастасія ПТУШКА, доцент, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри методики та практики викладання іноземної мови.

Програму схвалено на засіданні кафедри методики та практики викладання іноземної мови

Протокол від “26” серпня 2022 року № 10

Завідувач кафедри методики та практики викладання іноземної мови

(підпис) Анастасія ПТУШКА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантами освітніх (професійної/наукової) програм (керівниками проектних груп) Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова, Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова, Переклад (іспанська та англійська мови), Переклад (китайська та англійська мови), Переклад (арабська та англійська мови)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова

(підпис) Людмила СОЛОЩУК
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Німецька мова та література і переклад та англійська мова

(підпис) Олеся МАЛАЯ
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Французька мова та література і переклад та англійська мова

(підпис) Марія БСЛЯВСЬКА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Переклад (іспанська та англійська мови)

(підпис) Діана ПЕСОЦЬКА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Переклад (китайська та англійська мови)

(підпис) Юлія ЛАХМОТОВА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) Переклад (арабська та англійська мови)

(підпис) Магда КАБІРІ
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від “26” серпня 2022 року № 5

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

_____ Анна КОТОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Методика викладання іноземної мови у ЗСО» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програм Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова, Німецька мова та література і переклад та англійська мова, Французька мова та література і переклад та англійська мова, Переклад (іспанська та англійська мови), Переклад (китайська та англійська мови), Переклад (арабська та англійська мови) підготовки першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська, 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька, 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька, 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - іспанська, 035.065 Східні мови та літератури (переклад включно), перша - китайська, 035.060 Східні мови та літератури (переклад включно), перша - арабська

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: створення теоретичної бази, необхідної для успішного формування та подальшого розвитку навичок викладацької діяльності. Курс спрямований на викладення основ загальної методики навчання іноземних мов, тісно пов'язаний із циклом інших теоретичних дисциплін (психології, лінгвістики, дидактики, педагогіки), адже викладацька компетенція потребує не тільки високого практичного рівня мовної підготовки, але й поглиблених знань стосовно загальних закономірностей навчання іноземних мов.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

Формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку філології, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК3. Здатність спілкуватися усно й письмово державною мовою.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. Здатність приймати обґрунтовані рішення в професійній діяльності.

ЗК11. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Оволодіння загальнонауковими знаннями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.

ЗК12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Формування наступних фахових компетентностей:

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову в усній та письмовій формі, у жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК9. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК12. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК13. Здатність до організації ділової комунікації французькою, англійською та українською мовами.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни
За вибором
Денна / змішана / дистанційна (згідно наказу університету) форма навчання
Рік підготовки
3-й
Семестр
5-й
Лекції
16 год.
Практичні, семінарські заняття
16 год.
Лабораторні заняття
0 год.
Самостійна робота
58 год.
у тому числі індивідуальні завдання
0 год.

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів.

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організовувати процес свого навчання та самоосвіти, постійно підвищувати фахову компетентність.

ПРН4. Демонструвати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.

ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН14. Використовувати мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1 (теми у розділі відповідають темам лекційних занять).

Тема 1. Методика навчання іноземної мови як наука (Ч.1).

Тема 2. Методика навчання іноземної мови як наука (Ч.2). Критичне мислення (Ч.1).

Тема 3. Критичне мислення (Ч.2). Теми спілкування. Цілі навчання. Прийоми навчання.

Тема 4. Прийоми роботи на уроці. Навчання лексики.

Тема 5. Навчання граматики. Навчання усного мовлення: аудіювання. Навчання усного мовлення: говоріння.

Тема 6. Навчання читання. Контроль у навчанні. Конструктивний підхід до вирішення конфліктів в системі освіти.

Тема 7. Загальний огляд методів навчання. Методи навчання:

1. Перекладні методи.
2. Прямі методи.
3. Учний метод Гарольда Пальмера.
4. Методична система навчання читання Майкла Уеста.

Тема 8.

5. Аудіо-лінгвальний метод.
6. Аудіо-візуальний метод.
7. Сугестивний метод.
8. Комунікативний метод.
9. Метод повної фізичної реакції.
10. Драматико-педагогічний метод.
11. «Мовчазний» метод.
12. Груповий метод.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин					
	Денна / змішана / дистанційна (згідно наказу університету) форма навчання					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	8	9	10	11	12	13
Розділ 1.						
Разом за розділом 1	45	16				29
Разом за розділом 2	45		16			29

Усього годин	90	16	16			58
---------------------	-----------	-----------	-----------	--	--	-----------

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Використання перекладних методів на уроці англійської мови у ЗСО.	2
2	Використання прямих методів на уроці англійської мови у ЗСО.	2
3	Використання усного методу Гарольда Пальмера на уроці англійської мови у ЗСО.	2
4	Використання методичної системи навчання читання Майкла Уеста на уроці англійської мови у ЗСО.	2
5	Використання аудіо-лінгвального та аудіо-візуального методів на уроці англійської мови у ЗСО.	2
6	Використання сугестивного методу на уроці англійської мови у ЗСО.	2
7	Використання комунікативного методу на уроці англійської мови у ЗСО.	2
8	Використання групового методу на уроці англійської мови у ЗСО.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекцій, робота з конспектом та теоретичною літературою. Робота з методичними матеріалами.	58
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено робочим навчальним планом

7. Методи навчання

- Словесні методи: розповідь, бесіда, лекція.
- Наочні методи: презентація, демонстрація, ілюстрація.
- Практичні методи: складання конспектів, рефератів, доповідей.

- Організація самостійного пошуку студентів.
- Робота з аудіо та відеоматеріалом.

8. Методи контролю

1. Метод усного контролю: фронтальне та індивідуальне опитування протягом заняття.
2. Метод самоконтролю.
3. Метод письмового контролю.

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Екзамен	Сума
Розділ 1	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом		
20	Не передбачено робочим навчальним планом	Не передбачено робочим навчальним планом	20	80	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Розділ 1:

20 балів - презентація в PowerPoint та її аналогія в усній презентації, яка розрахована на 50 слайдів з описом використання одного з перелічених на лекціях методів на уроці у ЗСО або проходження онлайн-курсу Peer Development of Language Training Tools», за ініціативою DAAD: "Ukraine digital: Ensuring academic success in times of crisis"

Екзаменаційна контрольна робота 80 балів - 10 відкритих питань (1 правильна відповідь - 8 балів)

Критерії оцінювання усного виступу

Критерій	Максимальна кількість балів
Перше враження, відповідність умовам	1
Відповідність мови особливості аудиторії: ясна, зрозуміла, дохідлива	1
Переконливість висловлювань.	2
Логічність, аргументованість	2
Володіння матеріалом	2
Лаконічність виступу	2

Критерії оцінювання презентації

(За кожний підрозділ нараховується 1-2,5 б.)

2,5 б.	2 б.	1,5 б.	1 б.
Мета			

Всі частини презентації пов'язані з метою і предметом дослідження	Всі частини презентації містять важливі твердження за темою дослідження.	Основні частини презентації містять важливі твердження за темою дослідження, але деякі фрагменти не мають відношення до теми	Презентація має тему, однак багато її частин не має відношення до теми дослідження
Висновки			
Результати дослідження узагальнюються з метою формулювання важливих і значущих висновків за темою дослідження	Результати дослідження узагальнюються з метою формулювання висновків за темою дослідження	Деякі висновки є нелогічними і необґрунтованими	Висновки практично відсутні або є нелогічними
Ключові положення			
Презентація має основні ключові положення, які посністю розкривають тему дослідження	Презентація має в основі декілька ключових положень, які не посністю розкривають тему дослідження	Презентація має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією або позбавлені інформації	В презентації не визначені ключові положення
Структура			
Презентація починається слайдом, який викликає інтерес до теми дослідження, презентація надає інформацію в логічній послідовності, презентація завершується, змушуючи замислитись над ідеєю і темою дослідження	Презентація починається з виступу, надає інформацію в певному порядку і завершується викладенням важливих моментів дослідження	Презентація має виступ і висновки, однак вони не спонукають замислитись над темою дослідження. Послідовність надання інформації не посністю розкриває тему дослідження.	Презентація не містить вступу і висновків. Побудова презентації не дає чіткого уявлення про тему дослідження

Вимоги до структури та змісту презентацій

- Виклад матеріалу, максимальна інформативність.
- 50 слайдів (PowerPoint).

- Ретельно структурована інформація з акцентом на важливі аспекти питання, проблеми, завдання, тощо.
- Наявність коротких та лаконічних заголовків, маркованих та нумерованих списків.
- Важлива інформація (наприклад, висновки, визначення, правила, тощо) повинна бути подана великими літерами та виділеним шрифтом.
- Другорядну інформацію бажано розмішувати внизу слайда.
- Кожному положенню (ідеї) треба видвести окремий абзац.
- Головну ідею треба викласти в першому рядку абзацу.
- Використовуйте табличні форми подання інформації (діаграми, схеми) для ілюстрації найважливіших фактів, що дасть змогу подати матеріал компактно й наочно.
- Графіка має органічно доповнювати текст.
- Пояснення треба розмішувати якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають з'являтися на екрані одночасно.
- Усю текстову інформацію потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних і стилістичних помилок, а також на достовірність її викладу.

Теми для презентації

- 1) Методологія інтегрованого навчання предмета та іноземної мови.
- 2) Методика тестування.
- 3) Використання інформаційних технологій.
- 4) Дидактичні і психологічні аспекти оволодіння іноземною мовою учнями ЗСО.
- 5) Методологія та етика наукового пізнання.
- 6) Дидактика як теорія освіти і навчання.
- 7) Методика викладання іноземної мови у ЗСО.
- 8) Методика викладання іноземної мови у ЗВО.
- 9) Методична та практична антропологія
- 10) Сучасні методики викладання іноземних мов.
- 11) Діловий етикет фахівця філолога.
- 12) Діджиталізація освітнього процесу.
- 13) Основні професійні методи викладання іноземної мови.
- 14) Методи і форми контролю успішності студентів.
- 15) Комунікативна поведінка педагога.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

1. Бігич О.Б. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. Посібник. Київ, 2016. 402.
2. Коваленко О. А. Книга вчителя іноземної мови: Довідково-методичне видання. Харків, 2005. 240 с.
3. Мисечко О. Є. Методика навчання англійської мови у середній школі: навчальний посібник. Житомир, 2002. 256 с.
4. Мойсенюк Н. Є. Педагогіка. Київ, 2003. 615 с.
5. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ, 1999. 320 с.
6. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посіб. Київ, 2008. 285 с.
7. Ніколаєва С. Ю. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах Київ, 2015. 444 с.
8. Milner G. Language and Communication. New York, 1963. 185 p.
9. Антонова О. Є. Педагогічні технології та їх класифікація як наукова проблема. *Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання: наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2.* НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Київ, 2015. С. 8-15.
10. Осова О. О. Теоретико-методичні засади реалізації інноваційних технологій навчання іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах: монографія. Харків, 2017. 348 с.
11. Романюк О. С. Навчання усного англійського мовлення студентів гуманітарних спеціальностей на основі автентичних художніх творів: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Одеса, 2014. 20 с.